

ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG GIẢNG DẠY TIẾNG TRUNG QUỐC TẠI HỌC VIỆN AN NINH NHÂN DÂN

Vũ Thị Minh Thanh
Học viện An ninh nhân dân

Tóm tắt: Trong những năm gần đây, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của khoa học thuật và công nghệ thông tin, việc dạy học ngoại ngữ nói chung và tiếng Trung Quốc nói riêng ngày càng được coi trọng. Ứng dụng công nghệ thông tin trong quá trình giảng dạy đã phát huy được tầm quan trọng của nó. Tuy nhiên, do những tác động khách quan cũng như chủ quan dẫn đến việc ứng dụng công nghệ thông tin chưa được đồng đều và hiệu quả cao. Thông qua bài báo này tác giả tiến hành phân tích và đánh giá việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy tại Học viện An ninh nhân dân, đồng thời đưa ra một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả dạy học tiếng Trung Quốc.

Từ khoá: công nghệ thông tin; ứng dụng; dạy học; giảng dạy tiếng Trung Quốc

ASSESSMENT OF THE CURRENT STATUS OF INFORMATION TECHNOLOGY APPLICATION IN TEACHING CHINESE AT THE PEOPLE'S SECURITY ACADEMY

Vu Thi Minh Thanh
People's Security Academy

Abstract: In recent years, along with the strong development of science and information technology, the teaching of foreign languages in general and Chinese in particular has increasingly gained importance. The application of information technology in the teaching process has highlighted its significance. However, due to both objective and subjective factors, the application of information technology has not been uniform or highly effective. Through this article, the author analyzes and evaluates the application of information technology in teaching at the People's Security Academy, while also proposing several solutions to enhance the effectiveness of Chinese language teaching.

Keywords: information technology; application; teaching; Chinese language instruction

Nhận bài: 10/12/2024

Phản biện: 31/12/2024

Duyệt đăng: 05/01/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Cùng với sự phát triển nhanh chóng của khoa học kỹ thuật và giao lưu quốc tế hiện nay, việc dạy và học ngoại ngữ nói chung và tiếng Trung Quốc nói riêng ở Việt Nam ngày càng được coi trọng. Để nâng cao chất lượng giảng dạy tại các cơ sở đào tạo đều đặt ra vấn đề đổi mới phương pháp trong quá trình dạy và học lên tầm cao mới. Một trong những phương pháp đó chính là ứng dụng công nghệ thông tin trong các bài giảng trên lớp, điều này thực sự đã trở thành một xu thế tất yếu trong giai đoạn học ngoại ngữ hiện nay. Tuy nhiên, do điều kiện khách quan và chủ quan dẫn đến các cơ sở đào tạo nói chung và Học viện An ninh nhân dân nói riêng chưa đạt được hiệu quả như mong muốn. Trong bài viết này, tác giả nêu và phân tích thực trạng giảng dạy tiếng Trung Quốc tại Việt Nam nói chung và Học viện An ninh nhân dân nói riêng, đồng thời đưa ra đề xuất một số kiến nghị

nhằm cải thiện thực trạng này.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vai trò của ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy tiếng Trung Quốc

Qua quá trình dạy học nhiều năm, chúng tôi nhận thấy, giai đoạn sơ cấp trong dạy học Tiếng Trung Quốc là quan trọng nhất, đặc biệt chú trọng phát âm và viết chữ Hán. Do đó, ứng dụng công nghệ thông tin vào bài giảng trong giai đoạn này là cần thiết và đem lại hiệu quả cao như:

Một là, trong việc giảng dạy các từ mới và chữ Hán bao gồm hình ảnh, nội dung kiến thức bài giảng được trình bày dưới sự hỗ trợ của công nghệ thông tin được mô tả trực quan, kết hợp với file Audio nghe, kèm theo bài tập luyện, bài tập mở rộng, giải thích nghĩa của từ, mở rộng nhóm từ và hàm ý văn hoá từ ngữ giúp bài giảng sinh động, tạo hứng thú cho người học.

☀ → ☁ → ☉ → ☽ → ☼

☾ → 🌑 → 🌒 → 🌓 → 🌔

☂ → ☔ → ☀ → 🌧 → 🌧

🌲 → 🌲 → 🌲 → 🌲 → 🌲

🌱 → 🌱 → 🌱 → 🌱 → 🌱

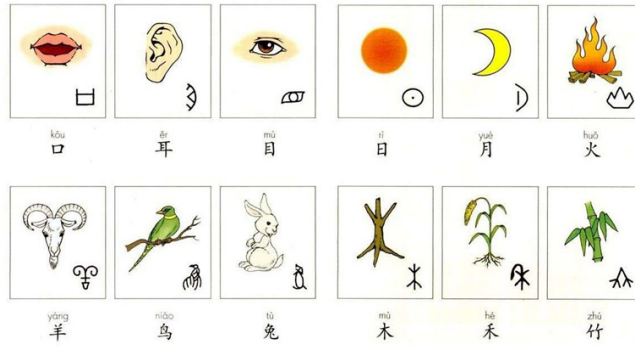
🏞 → 🏞 → 🏞 → 🏞 → 🏞

👂 → 👂 → 👂 → 👂 → 👂

🌲 → 🌲 → 🌲 → 🌲 → 🌲

🏞 → 🏞 → 🏞 → 🏞 → 🏞

🏞 → 🏞 → 🏞 → 🏞 → 🏞

Đối với việc giảng dạy chữ Hán, giảng viên ứng dụng công nghệ thông tin để đưa ra nguồn gốc, quá trình diễn biến, cách tạo ra chữ Hán trở nên sinh

động, dễ hiểu, bên cạnh đó giúp học viên tiếp cận chữ Hán một cách trực quan như biểu diễn các nét cơ bản, quy tắc viết chữ Hán, bộ thủ.....

Ngang	一
Số	丨 丨 丨
Chấm	丶 丶 丶 丶
Hất	✓
Phẩy	丿 丿 丿
Móc	㇇ ㇇ ㇇
Gập	㇇ ㇇ ㇇ ㇇ ㇇ ㇇
Móc	㇇ ㇇ ㇇ ㇇ ㇇ ㇇

(8 nét cơ bản)

(7 quy tắc viết chữ Hán cơ bản)

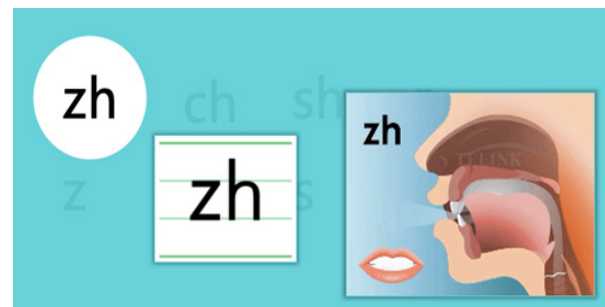
(ví dụ quá trình diễn biến, tạo chữ Hán)

Hai là, việc giảng dạy ngữ âm giảng viên sử dụng file nghe, kết hợp hình ảnh minh họa, đồng thời so sánh với ngữ âm của tiếng Việt giúp học viên tránh

khôì nhầm lẫn và ảnh hưởng của tiếng Việt, từ đó học viên dễ dàng hình dung, cảm nhận và thực hành tốt phần ngữ âm trong tiếng Trung Quốc.

b	p	m		f			
z	c	s		d	t	n	l
zh	ch	sh	r	j	q	x	
g	k	h		y	w		

(21 thanh mẫu trong tiếng Hán)

(dạng bài tập luyện ngữ âm)

Ba là, trong việc dạy học ngữ pháp, nhất là giai đoạn sơ cấp, việc ứng dụng công nghệ thông tin là vô cần thiết, giai đoạn sơ cấp học viên chưa có vốn từ vựng nhiều, vì vậy việc sử dụng các hình ảnh, màu sắc, sơ đồ giúp học viên dễ dàng ghi nhớ, nắm bắt và vận dụng. Ngoài ra, trong quá trình giảng dạy tiếng Hán, giảng viên giảng dạy kết hợp các kỹ năng nghe – nói - đọc viết như luyện tập bài khoá, sử dụng tranh ảnh minh hoạ, thuật lại nội dung bài khoá, đóng vai, trò chơi đố chữ, tìm chữ với khả năng tương tác cao hơn, lôi cuốn và tăng hứng thú cho học viên.

2.2. Hiệu quả của ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy

Với mục đích nâng cao chất lượng giảng dạy tiếng Trung Quốc, tác giả cho rằng việc ứng dụng công nghệ thông tin hiện đại vào giảng dạy một cách rộng rãi là điều vô cùng cần thiết và hợp với xu thế của thời đại, đem lại nhiều lợi ích và hiệu quả được thể hiện ở những điểm sau:

Thứ nhất, tăng tính trực quan khi trình bày nội dung bài giảng. Chữ Hán là một trong nét độc đáo của tiếng Trung Quốc, vì vậy dạy chữ Hán là một nội dung trọng tâm, nhưng cũng là vấn đề khó trong giảng dạy tiếng Trung Quốc. Là một loại chữ viết có tính tượng hình cao, vì vậy khi dạy chữ Hán đòi hỏi cần có tính trực quan, bởi người học vừa phải nắm được hình dáng chữ, thứ tự các nét khi viết chữ vừa phải hiểu ý nghĩa cũng như nội hàm văn hóa mà chữ Hán đó hàm chứa. Nếu công nghệ - kỹ thuật được ứng dụng trong lĩnh vực này sẽ đặc biệt có hiệu quả với cách trình bày thông qua máy chiếu hoặc hệ thống bảng thông minh, người học sẽ thấy rõ cấu tạo, bố cục của chữ, thứ tự các nét khi viết chữ cũng như lịch sử phát triển và quá trình biến đổi của chữ. Rõ ràng việc sử dụng công nghệ sẽ trực quan hơn so với phương thức truyền thống là người dạy viết chữ lên bảng, vừa viết vừa dùng lời miêu tả, hơn nữa các hiệu ứng hình ảnh (có thể kết hợp với âm thanh) còn kích thích cảm quan và gây hứng thú cho người học, từ đó thúc đẩy người học tiếp thu bài học một cách tích cực hơn. Lợi ích về tính trực quan còn đóng vai trò rõ hơn trong việc giảng giải những từ trừu tượng hoặc khi cung cấp các từ vựng theo trường nghĩa, theo chủ điểm.

Thứ hai, giúp tạo tình huống dạy học trên lớp, trong quá trình giảng dạy tiếng Trung Quốc, người dạy cần phải thúc đẩy việc vận dụng tiếng

Trung Quốc của người học thông qua việc tạo tình huống dạy học, bởi khi người học hiểu rõ bản chất ngôn ngữ họ sẽ rèn luyện được năng lực sử dụng ngôn ngữ cho mình. Đây cũng chính là trọng điểm và mục đích của việc giảng dạy ngoại ngữ. Và nếu ứng dụng tốt công nghệ - kỹ thuật vào việc tạo tình huống, bài giảng sẽ sinh động hơn, bởi người dạy có thể dùng những đoạn phim, các đoạn ghi âm, hình ảnh ... tạo ra những tình huống mô phỏng sát với thực tế nhất, tác động đến nhiều giác quan nhất cho người học, từ đó người học hứng thú hơn, khả năng tương tác cao hơn. Và tất nhiên, người học phát huy hết khả năng, rèn luyện tốt hơn năng lực sử dụng tiếng Trung Quốc.

Thứ ba, khi ứng dụng những công nghệ - kỹ thuật vào giảng dạy tiếng Trung Quốc, cần tuân thủ nguyên tắc về tính thực tiễn. Đó là nguyên tắc đầu tiên cần phải tuân thủ bởi bất luận là giáo trình hay dạy học từ xa thì mục đích trước tiên vẫn là được người học sử dụng và có ích trong việc học tập. Việc ứng dụng công nghệ - kỹ thuật vào giảng dạy tiếng Trung Quốc cũng không ngoài mục đích tối ưu hóa quá trình học và nhằm thể hiện tốt hơn nội dung dạy học, nâng cao hiệu quả dạy học và bảo đảm chất lượng học tập, không những tiện lợi hơn cho người dạy trong quá trình truyền thụ kiến thức, mà còn có lợi hơn cho quá trình nắm bắt kiến thức và vận dụng các kỹ năng của người học. Qua đó, giảng viên và học viên có thể thường xuyên trao đổi, kết nối về bài học thông qua các ứng dụng như mạng xã hội (Facebook, Zalo, Viber...), điện thoại, Email để nâng cao khả năng tương tác cũng như giao tiếp giúp người học nắm vững bài học tốt hơn.

III. KẾT LUẬN

Tuy nhiên cũng cần nhận thức rõ, công nghệ - kỹ thuật cũng chỉ là phương pháp, chủ thể của quá trình dạy học vẫn là nội dung và tư tưởng dạy học, tránh việc người dạy và người học phải “chạy theo” các đa phương tiện hoặc các giáo trình, học liệu hiện đại, khi thiết kế bài giảng đa phương tiện, người dạy cũng cần chú ý không nên trình bày quá cầu kỳ kiểu cách gây phân tán sự chú ý của người học, quan trọng vẫn là cần phản ánh nội dung giảng dạy để đạt được mục đích chính của việc giảng dạy. Do đó, khi ứng dụng công nghệ - kỹ thuật, cần có chừng mực nhất định để vừa phát huy được ưu thế của các công nghệ - kỹ thuật này, vừa đạt được mục đích giảng dạy, đem lại

hiệu quả dạy và học tốt nhất. Đó chính là tuân thủ nguyên tắc về tính thực tiễn khi ứng dụng công nghệ - kỹ thuật vào giảng dạy tiếng Trung Quốc.

Hiện nay, việc ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy tiếng Trung Quốc vẫn ở trong tình trạng nhỏ lẻ, phân tán. Phần nhiều dựa vào sự sáng tạo của giảng viên, những giáo trình học liệu được áp dụng công nghệ hiện đại còn ít và chưa phổ biến. Do vậy, khi ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy tiếng Trung Quốc cần chú ý đến trình độ tin học của giảng viên, giáo trình đa phương tiện của bài giảng. Khi lựa chọn phần mềm, ứng dụng nên sử dụng những phần mềm mà

mình đã thao tác thành thục, ngoài ra nên sử dụng phần mềm phổ thông, tiện dụng và dễ thao tác/ Như vậy sẽ phát huy được tác dụng và mang lại hiệu quả giảng dạy tích cực hơn.

Do đó, việc không ngừng cải tiến bài giảng, giáo trình, tài liệu dạy học theo hướng hiện đại hoá là một yêu cầu cấp bách, đặc biệt việc biên soạn tài liệu điện tử phục vụ giảng dạy cũng như viết các phần mềm, ứng dụng cho máy tính và thiết bị cho người học. Điều này không chỉ đòi hỏi nỗ lực từ phía những người dạy mà còn cần có sự hỗ trợ và đầu tư lớn từ phía nhà trường và các đơn vị quản lý./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- 阮氏清水.基于EDMOD平台汉语混合式教学的挑战—以河内首都大学为例.广西广播电视大学学报, 2016, 27(02):74-76.
- 肖奚强.现代汉语语法与对外汉语教学.上海:学林出版社, 2002年12月.
- 陆庆和.实用对外汉语教学语法..北京:北京大学出版社, 2006年.